

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФАХ

(фахова профілізація «Оркестрові струнні інструменти»)

Спеціальність		В5 Музичне мистецтво
Галузь знань		В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти		Бакалавр
Освітньо-професійна програма		Оркестрова майстерність
Курс		1 - 4
Семестр		1 - 8
Обсяг дисципліни (години / кредити ЄКТС)		720 годин / 24 кредити ЄКТС
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)		Обов'язкова
Мова викладання		Українська
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Мельник Алла Олексіївна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Завідувач кафедри оркестрових струнних інструментів
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Melnyk.pdf alla.melnyk@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Гребнева Ірина Вікторівна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Доцент кафедри оркестрових струнних інструментів
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Grebnieva.pdf iryna.hrebnieva@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Купріяненко Емма Борисівна
	Науковий ступінь, вчене/	Кандидат мистецтвознавства, доцент

	почесне звання	
	Посада	Доцент кафедри оркестрових струнних інструментів
	Профіль викладача, e-mail	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Kupriyanenko.pdf emma.kupriianenko@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Удовиченко Микола Миколайович
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Доктор мистецтва, доцент
	Посада	Доцент кафедри оркестрових струнних інструментів
	Профіль викладача, e-mail	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Udovychenko.pdf mykola.udovychenko@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Чернявський Ігор Віталійович
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Заслужений діяч мистецтв України
	Посада	Старший викладач кафедри оркестрових струнних інструментів
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Cherniavsky.pdf ihor.cherniavskiy@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Шаповалов Ігор Петрович
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Народний артист України, доцент
	Посада	Доцент кафедри оркестрових струнних інструментів
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Shapovalov.pdf ihor.shapovalov@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Литовченко Віра Сергіївна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	
	Посада	Викладач кафедри оркестрових струнних інструментів
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Litovchenko.pdf vira.lytovchenko@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Гетто Іванна Богданівна
	Посада	Викладач кафедри оркестрових струнних інструментів
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	
	Профіль викладача, e-mail	ivanna.hetto@num.kh.ua

Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Лемішенко Вероніка Юріївна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	
	Посада	Викладач кафедри оркестрових струнних інструментів
	Профіль викладача, e-mail	veronika.lemishenko@num.kh.ua
Анотація	Навчальна дисципліна спрямована на формування необхідного обсягу знань здобувачів освіти відповідно вимог освітньо-професійної програми, алгоритму вивчення дисципліни «Фах»; основних принципів звуковидобування, організації виконавського апарату, виражальних можливостей виконавської техніки. Вивчення дисципліни передбачає опанування професійної термінології музичного мистецтва, його понятійно-категоріального апарату, розуміння музичних стилів та жанрів, обізнаність у сучасному стані інструментального виконавства, методики та педагогіки. Освоєння дисципліни розвиває вміння самостійно вивчити будь-який музичний твір, визначити його стилістичні, жанрові, драматургічні, формоутворюючі принципи та інтерпретувати його на високому художньому рівні. Дисципліна «Фах» сприяє розвитку навичок виступу на концертній естраді, демонструючи артистизм і високий рівень культури; аналізу власного виступу з визначенням недоліків з метою їхнього усунення в подальшій виконавській практиці.	
Мета дисципліни	Підготовка висококваліфікованих фахівців, які володіють музично-виконавською майстерністю, необхідною для самостійної професійної виконавської діяльності.	
Програмні результати навчання	ПРН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності. ПРН2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого/хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів. ПРН3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності. ПРН4. Аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту. ПРН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію. ПРН8 Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій. ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом. ПРН17. Демонструвати аргументовані знання щодо	

	особливостей музичних стилів різних епох.
Загальні компетентності	ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК12. Здатність працювати автономно. ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК19. Здатність дотримуватися професійних та етичних норм поведінки. ЗК20. Здатність дотримуватись правил та норм охорони праці, гігієни праці та вимог пожежної безпеки.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності. СК2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності. СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва. СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності. СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу. СК11. Здатність оперувати професійною термінологією. СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків. СК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності. СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.
Професійні компетентності	ПК5. Здатність визначати напрями, види та способи підвищення рівня власних педагогічних та фахових компетентностей.
Зміст навчальної дисципліни	Тематика індивідуальних занять з дисципліни: <i>Тема 1.</i> Усунення недоліків виконавського апарату та розвиток технічних навичок. Виконання гам, вправ, етюдів. <i>Тема 2.</i> Практичне застосування усунених недоліків виконавського апарату. Виконання сонати барокової доби. <i>Тема 3, 7, 11.</i> Розвиток поліфонічного мислення, опанування поліфонічного твору, робота над крупною формою. <i>Тема 4, 6, 8, 10, 12, 14.</i> Розвиток технічних навичок. Робота над етюдами, каприсами. Розвиток художнього мислення виконавця. Робота над інструментальною мініатюрою. <i>Тема 5, 9, 13.</i> Застосування виражальних можливостей технічного арсеналу виконавця у творі крупної форми.

Тема 15. Демонстрація набутих фахових навичок. Виконання поліфонічного твору, твору крупної форми та твору малої форми українського автора на атестаційному екзамені.

Програмні вимоги:

1 курс

1 семестр

Залік:

- 1) гама (3-4 октави), арпеджіо, подвійні ноти;
- 2) два етюди на різні види техніки.

2 семестр

Академічний концерт: соната барокової доби.

Екзамен (сумарна тривалість програми від 15 хвилин):

- 1) поліфонічний твір або кілька його частин;
- 2) класичний або романтичний концерт (або його частина).

2 курс:

3 семестр

Академічний концерт: програма орієнтовно 10 хвилин (не регламентована).

Залік (сумарна тривалість програми від 10 хвилин): класичний або романтичний твір крупної форми (соната, фантазія тощо).

4 семестр

Академічний концерт: програма орієнтовно 10 хвилин (не регламентована).

Екзамен (сумарна тривалість програми від 15 хвилин):

- 1) поліфонічний твір або кілька його частин;
- 2) класичний або романтичний концерт.

3 курс:

5 семестр

Академічний концерт: програма орієнтовно 10 хвилин (не регламентована).

Залік (сумарна тривалість програми від 15 хвилин): твір крупної форми значної складності.

6 семестр

Академічний концерт: програма орієнтовно 10 хвилин (не регламентована), включає самостійно вивчену п'єсу.

Екзамен (сумарна тривалість програми від 15 хвилин):

- 1) поліфонічний твір;
- 2) твір крупної форми значної складності;
- 3) твір малої форми.

4 курс

7 семестр

Академічний концерт: програма загальною тривалістю орієнтовно 10 хвилин.

Залік (сумарна тривалість програми від 15 хвилин): твір крупної форми.

8 семестр

Академічний концерт: частина програми атестаційного екзамену.

	Атестаційний екзамен (сумарна тривалість програми 20-30 хвилин): 1) поліфонічний твір; 2) класичний, романтичний, сучасний концерт (частини концерту); 3) твір українського композитора.
Види занять	Індивідуальні, самостійна робота.
Методи навчання	Під час вивчення навчальної дисципліни використовуються методи навчання: словесний метод (дискусія під час індивідуальних занять), практичний метод у поєднанні з наочним методом (метод показу під час індивідуальних занять); робота з навчально-методичною літературою (поглиблення знань, набутих на індивідуальних заняттях); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційними); самостійна робота (опрацювання виконавської програми, аналіз навчально-методичної літератури з метою поглиблення знань, набутих на індивідуальних заняттях).
Форми, методи та критерії оцінювання	Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Поточний контроль (має 60 балів): оцінюється індивідуальна презентація виконавської роботи на академічному концерті/прослуховуванні інструктивного матеріалу (має 40 балів) та діяльність здобувача під час підготовки художньої програми до поточного та семестрового контролю (має 20 балів). Семестровий контроль (має 40 балів): індивідуальна презентація виконавської роботи під час: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 семестри – екзамена. Умовою допуску до семестрового контролю є виконання програми освітнього компонента й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60. З критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів поточного та семестрового контролю і послідовністю накопичення балів студентів ознайомлюють на першому занятті та за посиланням https://docs.google.com/document/d/1omEVtSowUCO00rf4ByKytI_dgFb4UXXN/edit?usp=sharing&oid=101480212536314085790&rtpof=true&sd=true
Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як: листування через e-mail, посилання на google-диск та YouTube канал, відео зустрічі на платформах Zoom та Google-Meet. Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів

	занять згідно з розкладом. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності. В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.
Рекомендовані джерела інформації	Дедюля, Ю. М. (2021). <i>Твори крупної форми для альта в українській музиці останньої третини XX – початку XXI століть: жанрово-стильовий пошук</i> (Автореф. дис. канд. мистецтвознавства). Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського. Євдокимов, С. А. (2007). <i>Скрипкове виконавство: шлях від початківця до віртуоза</i>. Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського. Євдокимов, С. А. (2013). <i>Звукова палітра скрипаля та ресурси її збагачення</i>. Харківський державний університет мистецтв імені І. П. Котляревського. Однолькіна, М. С. (2020). <i>Генеza та специфіка української скрипкової фантазії в контексті розвитку жанру</i> (Автореф. дис. канд. мистецтвознавства). Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка. Онищенко, О. Ю. (2022). «Скрипкове» в «Іспанській симфонії» Е. Лало. <i>Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти</i>, (62), 25–40. Ніколаєвська, Ю. В. (2020). <i>Ното Interpretatus в музичному мистецтві XX – початку XXI століть</i>. Факт.

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Фах», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського 26 червня 2025 р., протокол №9.